

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 k. — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 k.

Felelős szerkesztő: **KOHANYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Husz év után.

A boszniai hadjárat, mondjuk: okkupáció huszadik évfordulója alkalmából nem lesz felesleges és érdektelen egy kis elmélkedés a múlt, jelen, és jövőn.

Husz esztendő szép kis idő. — A József, Alexis, Mollinár, Rodics, meg a többi jó magyar baka, ki vért, s véres verejtékét hullatta Magláj, s Bandin-Odzsák-nál, ma már talán poczakos családapa, kinek nagy lurkó fia, ki az idén jött sorozás alá, hamiskás mosolylyal hallgatja az öreg hadi kalandjait.

Husz év! Messze van az ide, sokat álmodhatott azóta az öreg! Pedig talán a bagázsias kocsiktól el se mozdult az egész mozgósítás alatt. — Jobban tudja azt már a mai nemzedék, hogy mi történt husz év előtt, mint a régi öregek, mert hisz ő csak azt olvassa, a mit a nagy miniszterről jegyzett fel a történelem, hogy egy ezreddel és egy katona bandával foglalja el Boszniát.

Hát el is foglalta szép-n. No, volt egy kis csetepaté is, a mi néha az ilyen dologgal jár, de — még se volt az háború!

Legyen nekik igazuk. Mert hát ilyen a történelmi igazság is. Az a pár ezer ember, ki ott veszett, ki nyomorék lett! Mi az egy nagy járvány áldozataihoz képest?

A boszniai csatározásoknak nincs a történelem előtt jelentősége, azok mint a nagy festő ecsetében a semmitmondó

részletek, úgy elfognak tűnni a történet panorámájában.

Hej, de azért mi nem feledjük el, s ne is feledjük, meséljük el fiainknak, hogy tudják azok is, mennyi jó magyar vér áztatja a Bosna völgyét s a karszt kopár szikláit ott délen valahol.

Ők ne feledjék el, mert mi bizony már-már elfeledjük, mintha nem is mi voltunk volna azok, kiknek testvéreit, barátait oldalunk mellől terítette le az ádáz bosnyak golyó, mintha nem is mi láttuk volna uton-utfélen a gyalázatosan megcsonkított, elcsufított véreinket.

Mi ezt már kezdjük elfeledni. — Jól is van az úgy, feledjük el. Hisz a megcsonkított hősök már oly rég porlanak! — De meséljük azért néha néha a banda szóval kezdett háborúról, hogy el ne feledjék fiaink, azt, hogy a magyar véren szerzett tartományhoz a magyarnak mily sok joga van.

Hadd legyen egygyel több a papiros jog. A papirra sok minden el fér. A papiros türelmes, hallgatag. Mi azt is mondjuk és hisszük, hogy örök idő-kig él. Mert derék nemzet vagyunk mi s remekül belélünk az összmonarchiába. Hogy még mindig ország vagyunk, mit büszkén valljuk magunkról s miről a nagy világ vajmi kevés milliója vesztudomást, azt is csak annak köszönhetjük, hogy néha-néha megrázkódunk, s kirugunk a hámból, ha nagyon szorít a nyereg, vagy szur a sarkantyú.

Mikor a nagy magyar politikus be-

látta, hogy úgy hazájának, mint a forrongó Balkánnak szüksége van egy kis operációra, vele együtt belátta a vén Európa is. Nem kell ehhez egyéb, mint egy ezred magyar baka, — no meg a Rákóczy induló. Hej, mert azt a Rákóczy indulót jó ám néha-néha elővenni.

Megindul aztán a magyar baka s hogy nagyobb legyen a parádé, no meg hogy elég legyen téve a katonai ceremóniás taktikának is, magok előtt küldnek egy század szép magyar huszárt.

Nincs semmi baj, már el is ment július 29-ikén a sürgöny Bécsbe, hogy János Salvator főherceg egy dandárral átlépte Bródnál a határt s Berbirbe bevonult. A lakosság meghódolt és a kaimakám átadta a várat.

Előre csak hát azzal a bandával, meg a Rákóczyval. Augusztus 2-án már Banjaluka is meghódolt. Gyönyörű kezdet volt ez, hódítás egy kardcsapás nélkül.

A szép álmokra azonban jött a rettentő ébredés, a csunya augusztus 5-ike, a maglaji gyásznep.

Vajon nem felejtik el-e ay unokák e napról azt a szomorú népdalt?

Be kár volt nem azt a bandát küldeni előre a fényes magyar huszár helyett. Akkor talán nem pusztult volna el a Milinkovics kapitány escadronja olyan rémitő módon.

A cseh bandisták rázendíthették volna egy kólót s bosnyák-örök uraimék az orvgyilkosság helyett pusztították volna a testvéreket.

A diva legjobb szerepe.

A Debreczei tárczája.

Irta: **Gottler Lajos.**

A filigrán ékítményű s aranyozott, rokokobutorzatu kis szalonban, színház után teljes számmal voltak a grófné tisztelői, a kik minden csütörtökön eljönnek hozzá egy csésze teára. A grófné kocsija e perczen robogott be a kapu atatt a színházból és a diva beüzent francia komornájával, hogy mai fárasztó szerepe után, fél órai pihenésre van szüksége. Addig szórakozzanak az urak tetszésök szerint. Pedig ma egy új vendég is volt közöttük, a kinek jelenléte színhazi körökben eseményszamba mehetett. Egy kegyelmes ur. Családos ember s nagy erkölcsbíró. Maga sem tudja, hogyan került ide. Véletlenség műve volt, egy régi barátjával találkozott, a ki a pezsgős vacsora után egyenesen ide hajtattott fogatával, miniszterestől együtt.

A társaság feszílenül mozgott a szalonban melynek szürke selyemkárpitós falán a diva számtalan példányban ragyogott különféle parádés szerepeiben levéve. A szerelmes

Helena trikós képe mellett a szenteskedő Denise. Mint bachanszó az Orfeuszról, mint szende Liszbe, a kaczer Niniche mellett. És sok más ismert operette szerepben, melyek mindegyikéhez egy egy diadal emléke fűződik. A kegyelmes ur jelenlése csöppet sem feszélyezte a társaságot, melyben az író és művészvilág különböző alakjain kívül néhány mekzenás is volt. Az inas ezüsttálczán finom borokat, illatos szivarkákat hordott körül. Közben a művészno egyetlen gyermeke, egy edes, bájos szőke leány jött be nevelőnőjével. Anyja a legszigorubb angolos nevelésben reszesítette es csak kivételképp engedte meg neki, hogy szalonjában megforduljon. Mialatt a grófi férj tigrisre vadászik. Dóra a fiatal lányok bájos zavarával üdvözölte a társaságot. Az urak egy perc alatt körülrajongták őt es szép arca csak úgy pirult a vágyteljes tekintetek keresztüztüében, miut fakadó mohrózsa bambó tavaszi hajnalon az első napsugártól. Ekkor egy üde, csengő hang szólalt meg a szalon ajtajából:

— Csak rontsák nekem azt a gyermeket!

A diva állt ott, fehér crep de chine pou-

golyában, melynek csipkái egész kis vagyont értek. Még mindig szép asszony, a művésznők ama korában, a mely az egyszerű polgári nénél itt ott a matrónaság kezdetét jelzi, de egy ünnepelel művésznő életében még mindig fénykor szerepel.

— Megbocsát grófné, hogy egy idegen tolakodott be bizalmas körébe. Es a kegyelmes ur, a ki még mindig javakorbeli ember, — szép kek szeme van es szőke hajusza — a kegyelmes ur diplomatikus mosolyával hajlott meg a háziasszony előtt. Az könnyed főhajtsal fogadta, mialatt bársonyos fényü barna szemek tekintetét meglepetéssel nyugtatta az új vendégen.

— Isten hozta! Szálljanak meg nálam az urak. A művésznő kezét fogott vendégeivel es látható örömmel fogadta tömjenezésüket, mai nagy sikere után.

— Csak vallja meg grófné, hogy ilyen kedves szerepe nem volt még soha, a mióta a színpadra lépett.

Ezt egy jőnevű író kérdezte, a kinek a diva páratlan művészetével már több darabját juttatta sikerre. Bár a mai előadás nem az ő műve volt.

Az ilyen fogadtatásra nem volt más felelet, mint az:

»Fiaim, magyarok! Ha kell, mutasátok meg, hogy magyarok vagytok, a kik — halni tudtok! Előre!«

Nos, ha a magyar politikus ezrede nem elég, akkor elég lesz három hadtest, meg egy hadosztály. Persze a hadügyminiszter is úgy gondolkodott, hogy magyar főzte, magyar egye meg. S nem elég, hogy úgy szólván csak magyar ezredek harczoltak, még honvédeket is küldtek a harczlérre.

Augusztus közepén már százezer harczos, köztük 25 ezer rendes török katonaság állott szemben csapatainkkal.

Lángba borult az egész ország s oly lelkes vezetők közé csatlakozott, mint Hadsí Loja, ki elszánt fanatismussal Sarajevóban tüzte ki az ellenállás zászlóját.

Én azonban nem a történeteket akarom felujítani. Jól tudja mindenki, hogy Sarajevó eleste megdermeszteni látszott az ellentállás erejét s a török csapatok kivonulásával, miután Bandin-Odzaknál megtörtént az utolsó csetepaté, csapataink elárasztották az occupált részeket s lassanként helyreállították a békét. Az occupáció befejezése azonban korántsem jelenti a békét, mert ott azóta is folyton ég a hamu alatt a parázs.

Évente kitortek a lázadások s az ilyenektől való félelem nem szűnt még ma sem meg. Nem is szünhet meg, mert az ezer ok közül, mely ezt a népet elégedetlenné teszi, elég ha egyik legfőbbtel megmondom: a végtelen gyűlöletet, a határtalan megvetést a »svába« iránt.

A szerencsétlen politikai, társadalmi és gazdasági viszonyok olyanok, hogy az occupáció által bevitte kulturának adatait csak kis része élvezi a népek.

A nép ma is az, a mi volt, Koldus és rongyos. Ő csak azt látja, hogy eddig a töröknek volt szolgája, ma a

svábanak. S gyermek eszével úgy gondolkodik, hogy az utóbbival még kevésbbé van megelégedve, mint az előbbivel. Ő neki az ideálja a teljes és feltétlen szabadság, hol nem kell senkinek sem adót fizetni.

Azt a rettenetes adót!

Mert a svába még több és sokkal több adót szed, mint a török szedett. Nyolczszor, tizszer többet. Azt persze nem veszi, nem tudja figyelembe venni, hogy annak a mije van, a mai viszonyok közt nem nyolczszor nagyobb az értéke, mint a török uralom alatt, de legalább is huszszor.

Ha megfigyeli az ember az esténkint a kafanákban összegyűlt társaságokat, ha sikerül mélyebben kedélyökbe behatolni, a mint órák hosszan át hallgatják gyönyörrel a vén guzsliczás egyhangu énekét a régi hőskről, dicőrabló kalandosokról, akkor, látja, érzi, tudja az ember hogy e nép még alszik hogy álmadozni akar a multon s a jelenet nem akarja megérteni, gyűlöletbenünket fennhéjázó kulturánkkal, gépeink s találmányainkkal és epedve várja a jövőt, melyet képzelme új véres küzdelmek árán lát felépitve.

S örömmel vár e küzdelemre.

Az occupáció után mindent megtett a közös kormány, hogy a két tartományt gyógyítsa és jólétre emelje. Beteg gyógyított. Azonban a tudós orvos ur egy rettenetes téves alapon állapította meg a diagnózist. Csak felcsereskedett. Látta a sebet, hát addig furt, faragott rajta, míg az behegéd. Nem vette észre, hogy a bajt nem elég csak külsőleg meggyógyítani, mert olyan az, mint a rákfene, mert a vér sejteiben él.

Ennek a beteg embernek is a vérében a hiba, — a szívében, — s hiába simogatja meg mosolyogva arcát, hiába kecsegteti szép ruhával, beteg maradt

az s isten a megmondhatója hol és mikor üt ki rajta a nyavalya.

Ugyan mi manapság Bosznia? kérdeheti a magyar baka, ki ott hullatta vérért. Mert hiszen joggal kérdeheti. Magyar vér szerezte s hallja, hogy azóta is magyar születésű miniszter referál róla szép dolgokat a delegációkba.

Vakulj magyar! Mi közöd neked Boszniához, meg Herczegovinához? Elégedj meg azzal, hogy annak idején vérrel vetted meg s hogy ma már nem fizetsz érte pénzt, hanem lesed, hogy a belé fojtott milliókból nem csordul-cseppe-e valamicske vissza.

Hogy ott odalent már egy osztrák bürokratától boldogított ország rész lett a véreden szerzett földből, hogy osztrák szó és osztrák törvények németesítnek jó szóval és karhatalommal, hogy osztrák ipar és kereskedelem dominál a piacokon, hogy a külföldön ezt a tartományt szélteben hosszában »N e u A u s z t r i á «-nak kezdik nevezni, — mit törödsz te azzal jó magyarom?

Te még talán annak örülsz, hanem is tud rólad semmit a bosnyák polgártárs, mert így legalább nem ért bele a csunya »svába« szóba s nem kell neki megmagyaráznod, hogy hahó te bolondos, nem csak a svába a te gazdád, hanem én is, haragudj ám rám is, vagy én haragszom meg.

Azonban ha e rettentő nagy komédiában, mit európai politikának, concertnek neveznek, nem a legrettentőbb furcsaság ez a mi occupációnk, ez a mi égiszünk alatt németesedő Bosznia, ugyan annál csak az lenne furcsább, ha akadna magyar politikus, a ki azt mondaná a delegációkban, hogy: Ugyan, uraim, mit bolondozunk, mit csaljuk itt egymást. Ennek a jó bolond Magyarországnak nincs ezekhez a tartományokhoz semmi köze, semmi joga. Önöké, vigyék el,

— Nem akarok udvariatságot elkövetni magam ellen. Mai nagysikerem osztályos részét meg nem akarom elbizakodottá tenni, azért engedje meg, hogy adós maradjak a felelettel.

— Nem maradt adós vele, — s a kérdező kelleltenül mosolygott.

Az új darab ifju szerzője meg elpirult örömben s hódolattal csókolt kezét a művésznőnek.

Szétszóródtak ezután s leültek a kis asztal mellé. Az inasok theát és hideg sültet hordtak körül. Déra a szomszédos kis szobába ment at nevelőnőjével, ahova unokafivére, egy piroskepű huszárönkéntes kísérte őket.

— Csakugyan érdekes volna tudni, hogy ragyogó pályafutása alatt, melyik volt a legkedvesebb szerepe, grófné? És a miniszter kezébe vette theás cseszjét s előre hajolt székeben, szemben a művésznővel.

A szép asszony pár másodperczig merőn nézett a kérdező arcába. aztán kissé hátra szerezte fejét és sötét szemével álmodozva merült a függőlámpa világába, mintha kutatna emlékeiben.

A társaság kíváncsian várta a választ.

— Elmondjam, hogy melyik volt a legjobb szerepem? És a művésznő mosolygott. Ha megígérik, hogy végighallgatnak...? és elengedik, hogy évszámmal ezdjem. Egy ideje nem szeretek dátumokról beszélni. Ha itt volna Káros Lenke, az én legkedvesebb ellensegem és pályatársnóm, hozzátenné, hogy: még pedig jó ideje. (Pedig igazán nem vagyok

még olyan idős, mint a minőnek ő állit.) Elég az hozzá, hogy történt valamikor. Mar itt voltam a fővárosban, sőt már ösmert is mindenki és szerettek is egy kicsit. Közvetlen a »Szép Helená«-ban elért nagy sikerem előtt volt a mikor az ifjuság kifogta lovaimat és haza huzott a lakásomra. — Egy boros novemberi délután, nagyon jól emlékszem, odakünn havas eső esett, egy új szinpadit tolettemet próbáltam föl, melyet az nap hagyott ott a szabónóm, távollétem alatt. Akkor még a Sándor-utczában laktam. Komornám nem volt odahaza s egyedül öltöztem. A toilette egy francia pórno egyszerű nyári ruhája volt, köténnyel s kaczer kis főkötővel. Valami csekély igazitni való volt a ruhan, a lány soka késétt és én kimentem a szobájába. Egyszer csak csengettek. Sietek ajtót nyitni, abban a hitben, hogy Lujza érkezett meg, a mikor egy szerény megjelenésű szőke ifju áll előttem. Nagyon bátortalan volt szegény. Még most is magam előtt látom, fehér arczával, kék szemével, kaczkias kis szőszke bajuszával, ünnepeles, bar kissé kopott, fekete ruhájában.

— Kit keres? — kérdém türelmetlenül.

— Bocsánat, kisasszony. Idehaza van ő nagysága? S a látogató valami írást szorongatott a kezében. Csak ekkor jutott eszembe, hogy a jámbor engem, rövid szokayamban, fehér köténnyel és főkötővel, komornának néz. A helyzet kezdett tetszeni nekem.

— Nincs idehaza ő nagysága, de mindjárt megjön. Jöjjön be addig a szobámba, ott

megvárhatja. Károly bejött utánam a komorna szobába. Leültem s megkérdeztem tőle, hogy mi járatan van. Eleinte tartózkodó volt, de aztán elbeszélte, hogy ajánló levele van hozzám, egy régi ismerőstől, a kinél evekig nevelősködött, hogy a vőlegényem révén, mert a gróf akkor még csak vőlegényem volt, ajánljam be valamelyik miniszterhez, akarmilyen állásra.

— Ez kezd érdekes lenni — szölt közbe a kegyelmes ur barátja, a ki őt idehozta.

A kegyelmes ur végig simította briliáns gyűrűkkel megrakott, finom kék eres, fehér kezét szép szőke bajuszán, figyelemmel lesve a művésznő minden szavát.

— Szóval az ifju protekciót keresett nálam, a nélkül, hogy tudta volna, hogy velem beszél. Szegénynek nem igen volt akkoriban színházra való pénze, mert különben megismerte volna a komornában a népszerű művésznőt.

A leány még mindig késétt, én pedig tovább játsztam szerepét. Mu.attatott engem a dolog.

Künn egész csinos hóvihar keletkezett ez alatt és én teával kínáltam meg a vendégemet — épen mint most önöket — egy kis harapni való is akadt s egy két pohár bort is megittunk rá.

Az ifju később már nem volt olyan bátortalan, sőt vallomást koczkatott. A kis szobában vigan pattogott a kandalló tüze, a mint azt a novellákban írják, s minthogy ko-

kebelezzék be magukba s mondják meg mennyit kell még e sziveségükért kifizetnünk?

Valjon akad-e olyan, a ki ezt megmondja?

Pedig megkéne mondani, vagy más valami okosabb dolgot cselekedni, mert manapság, 20 kerek esztendővel az elfoglalás után olyan idegen nekünk Bosznia, mint 30 év előtt volt. A magyarság és Bosznia közt nincs egyéb összekötetésünk, mint az, hogy Sarajevóban a kormány palota előtt az osztrák és szerb lobogó mellett a miénk is ott lobog, meg hogy öreg bakáink hazudhatnak az ujjoncoknak, meg a falubelieknek rég idők meséiből.

Máskülönben a magyarságnak Bosznia teljesen elveszett; nagy számu cseh morva, horvát, szerb, olasz hivatalnok, kereskedő, iparos, gyáros mellett a magyarság jelenlétét csupán a korcsmákban és kéteshirű házakban constatálhatjuk.

A társalgási nyelv pedig mindenütt a német; s a jó bolond magyar úgy megőrül, ha fehér hollóként egy magyar szó kerül a fülébe, mintha Szibériában érte volna e szerencse.

Mi ennek az oka?

Mi, vagy a kormány?

Mi is, mert jobban szeretünk szónokolni, banketkezni, álmadozni, mint tenni és dolgozni; oka a kormány is mely a német kapzsiságnak engedett át mindent s nem igyekezett a magyarságnak semmit sem megmenteni.

Tíz év alatt milliók tanulták ott meg a német nyelvet — a magyart senkisé.

Ezért mondtam soraim kezdetén, hogy beszéljünk néha arról a Boszniáról hogy legalább unokáink ne felejtsek el teljesen, hogy jó magyar vér áztatta a Bosna völgyét, mely a földet, melyen

Sarajevo utcáin ma villamos közüti kocsik robognak szerteszét a tündér szép városba. Jó lesz ezt talán még sem elfelednünk,

Hátha hasznát vesszük valamikor?

Laky Imre.

KÜLFÖLD.

Bismarck nagybeteg. Ellentmondó hírek érkeznek, de csak a válság súlyos volta tekintetében ternek el a jelzők, a tény, ugy latszik, kétségbevonhatatlan; Bismarck úgy igen beteg, hogy halálának hírének majdnem minden pillanatban várhatjuk. Azokkal szemben, akik már minden reményről lemondtak csak egy ember áll törhetetlen bizalommal eltelve: Schweninger tanár, az a kérélyhetetlen parancsoló, akinek szavára vaskanczellár is megpuhult. A tudós professor ismeri betegét, amíg ő nem háral, Bismarck nem halhat meg. Ez a szent meggyőződése és szinte vak bizalommal javasolja, hogy Bismarck még igen sokáig fog élni. Ujabb távirataink a következőket jelentik:

Bismarck herceg környezete tudja, hogy a helyzet a lehető legkomolyabb. A kanczellár betegsége olyan, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. Egyelőre azonban közvetlen veszedelemtől nem tartanak.

Friedrichsruhei táviratok megerősítik, hogy a herceg állapota komoly. A veszedelem azonban nem közvelel. Tegnap kielégítő volt az étvágya és lelki ereje alig csappant meg. Este 8 órakor teljesen jól érezte magát. Kétségtelen, hogy a válság szerfelett komoly, de azért a jobbrafordulás nemcsak hogy nincs kizárva, de valószínű is. Az akutrobam ezuttal igen heves volt. Az időleges bágyadság is nyugtalanító.

Schweiningert tanár úgy nyilatkozott a Kl. J. munkatársai előtt, hogy a herceg már két hét óta nem aludt oly jól, mint a múlt éjjel. A lapok megdagasztották Bismarckot, én ledagasztom, mondotta a tanár. Délben többet evett a kelletténél és orvosa nem szivesen látta, hogy asztalhoz is ült, melyre 20 terítéket tettek, mert sok volt a vendég. — Schweiningert még éjjel elutazott Szászországba, ahonnan holnap tér haza. Bismarck is holnap fogadja az északi utjáról hazatérő

Crailsheim minisztert, akivel beszélgetni akar és a kinek fogadására nézve a dispoziciókban nem történt semmi változás.

Bismarck herceg állapota — mint a „Hamb. Corr.” Friedrichsruheből jelenti — tegnap óta nem fordult rosszabbra, sőt némileg javult. Ha nem volnának heves fájdalmi arczán és lábaiban, állapota meglehetősen jónak lenne mondható. Az éjet a herceg igen jól töltötte és elég jól aludt.

A Bánffy-kabinet krizise.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jul. 28.

A helyzet a tegnap esti minisztertanács után válságosabb, mint volt eddig.

A tegnapi konseilben ugyanis egészen világosan kitört a Bánffy-kabinet teljes zilaltsága és meghasonlatossága. A tanácskozás közel négy óra hosszat tartott és bármennyire iparkodnak velünk elhitetni, hogy abban csupán csip-csup dolgok tárgyaltak, alapos okunk van, hogy ennek ellenkezőjéről legyünk meggyőződve.

Az első körülmény, mely a tegnapi minisztertanácsot nevezetessé teszi a hanyzók névsora. Tavol voltak:

Lukács László a pénzügyminiszter,

Daranyi Ignác, a földművelésügyi miniszter,

Wlassics Gyula, a közoktatásügyi miniszter és

Erdély Sándor, az igazságügyi miniszter.

Ellenben ott voltak: Bánffy báró, úgy is mint miniszterelnök és úgy is, mint ő felsége személye körüli miniszter, továbbá Perczel Dezső belügyminiszter, Josipovich Imre a horvát-szlavon-dalmát miniszter és Daniel Ernő báró, a kereskedelemügyi miniszter.

A távol volt miniszterek listájának ez a nem éppen véletlen összeállítás mutatja be a rekonstruáló Bánffy-kabinet kinaradóit. A következőkben módunkban van oly helyről nyert információk alapján, melyeknek hitelességehez a legkisebb kétely sem férhet, a tegnapi abszenciák érdekes történetet elmondani.

A vám és bankügy ideiglenes rendezéséről szóló javaslat tárgyalásánál a szabadel-

— Ezt volt az én legjobb szerepem története!

(A kegyelmes ur nagyon elkomolyodott, majd fölállt, oda ment az ablakhoz s forró homlokát a hideg üveg táblához szoritotta.)

— És a kis komorna nem busult az imádója után? — kérde a fiatal író, a ki mindjárt témát keresett egy novellához.

— Nem volt rá ideje. A komornából nemsokára grófné lett. És bár a grófné szerepét is jól játszotta, de annál több gyönyörűséget okozott neki a fiatal anya szerepe, melybe őt az ő szépséges kis leánykájának születése ugratta be, rövid idő múlva. Ugy-e Dóram? És a diva szenvedélyesen zárta karjaiba azt a bájos, kékszemű, szőke leányt, a ki e pillanatban jelent meg a másik szoba küszöbén.

A társaság mosolyogva nézte e jelenetet. A kegyelmes urnak pedig alighanem bele hullhatott valami a szemébe, mert levette aranykeretű csiptetőjét s ujjaival ugyancsak dörzsölte a szeméit. Nemsokára ezután, észrevétlenül, bucsut vett a társaságtól.

A többiek még együtt maradtak egy ideig. S mikor már mindenki eltávozott, a körut másik oldalán, szembe a diva lakásával, egy magános férfialak állt a lámpa alatt s mohó vágygallyal nézte, a művésznő ablakában, a fehér vászonfüggönyön áttetsző, karcu leányalak imbolygó árnyékát. Mialatt lelkében egy régen elfeledett szerelem emléke támadt föl s egy édes, bus, régi regéről autogott.

mornám egyáltalában nem jött aznap haza, atvettem Karolytól a folyamodványt, megígérve neki, hogy mindent el fogok követni érdekében.

A diva pár pillanatra elhallgatott. A szomszéd szobából a Dóra ezüst csengé-ű kacagása hallatszott át. Közben a huszár sarkantyúja pengett. Aztán a nevelőnő szólt valamit hozzájuk, angolul.

— Az én pártfogoltam ezután is többször eljött még hozzám s én mindig mint a művésznő komornája fogadtam őt. Rendesen előre tudtam látogatása idejét s olyankor Lujzát elküldtem hazuról. Az ifju nem óhajtott már a művésznővel találkozni, megelegedett a komorna protekciójával. Nekem meg hízelt, hogy az a naiv, szőke legény nem a művészetemért rajong, hanem tisztán a saját személyemért. Világért sem árultam volna el magamat előtte.

Régen volt . . . fiatal voltam . . . és akkoriban azt mondták rólam, hogy csodaszép vagyok. Kérem! ne szakítsanak félbe, semmi udvarias bókólásra nincs szükségem, mert önöknek most, halvány fogalmok sem lehet arról, hogy milyen voltam én akkor. S a diva a kis rokokó szekrény fiókjából, lázas sietséggel keresett elő egy fényképet.

— Nézzék ezt, aztán beszéljenek. A kép kézzől kézre járt a társaságban, miközben csak a meglepetés moraja hallatszott.

Egy eszményi szép fiatal lányt ábrázolt az, a ki franczia pórónak volt öltözve. A kerekre nyílt sötét szemek ártatlan tekintete

bájos ellentétet képezett a félig nyílt ajkak pajkos mosolyával, apró fogainak fehérsége a képen is szinte vakító volt.

A kegyelmes ur megigazította szemüvegét és feltűnő mohóssággal nézte az édes leányarcot.

A diva folytatta:

— Nos; uraim! ezután következett az a bizonyos régi történet, mely mindig új marad. Az ifju szenvedélyes szerelemre gyulad a komorna iránt. Sőt olyasmint is forgatott a fejében, hogy elveszi feleségül.

Jegyezzék meg uraim, hogy a komorna sem volt fábul s komolyan zavarba jött volna ha kenyértörésre kerül a dolog. Az egész ismerettség azonban nem tartott tovább egy hónapnál. Mert Karoly urat, a komorna pártfogására csakugyan kinevezte a miniszter. — Messze a fővárostól, valahová a hatodik vár megyébe innen.

A fiatalok bucsuja szivszaggató volt, de az okosság azt tanácsolta nekik, hogy el kell válniok. Elég az hozzá, hogy az én hő- sém úgy megfélekedett a kis komornáról, pedig neki köszönheti karrierjét is, mert az igénytelen szőke ifjut ott a vidéken 5 év múlva képviselőnek választották s aztán fényes nagy kariert csinált — tehát, a mint mondom, úgy megfélekedett róla, hogy soha többé nem adott jelt magáról, előtte. — Persze, mai napig se tudta meg, hogy ki volt az a komorna.

A szép asszony, — láthatólag meghatva az emlékek alatt, elhallgatott. Aztán utána tettem még:

HIREK.
Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól, —
Második nap.

Debreczen, július 29.

A mai napra már alig gyűlt egybe a bizottsági tagok negyedrésze, nem is volt nagy vita semminél. Másfél óra alatt véget ért az egész.

Első tárgy a m. kir. honvéd gyalogsági laktanyában emelendő altiszti iskola, étkező és egyéb helyiségek költségeinek megszavazása volt, melynél dr. Nagy Zsigmond szólt fel és nem látta szükségesnek ezt a foltozást, a közgyűlés azonban egy pár biz. tag kivételével megszavazta a kb. 20000 frtnyi költséget.

A m. kir. honvéd hadapród iskolába a városi alapítványi helyre a tanácssal ellentétben 50 biz. tag közül 36 szavazattal 14 ellen első helyen Boczán Elemér máv. állomás főnök fiát, Karolyt, második helyen Illés Gyula v. aljegyző fiát, Ferenczet mutatták be a honv. miniszternek titkos szavazás útján.

A színeszetnek Debreczeuben 100 éves fennállása megünneplése alkalmából megírandó történet díjazás nyomtatása tárgyában, a Csokonai-kör és a városi tanács által együttesen kiküldött vegyes bizottság kérelmét teljesítették, azonban dr. Bakonyi Samu indítványára elhagyták a tanácsnak ugyanilyen értelmű javaslatának azt a sértő záradékát, hogy az ünnepségekben a város semmi más költséggel részt nem vesz.

A földmívelési miniszter a Budapest felállított kertészeti tanintézet részére ösztöndíjak létesítésére hívta fel a várost, melyeknek évi összege — egy-egy tanulónál 3 éven át évi 200 forint tesz, s ezt a gazdasági jog és pénzügyi bizottságok egyezben ugyanezen időre javasolták is, a közgyűlés azonban a tanács javaslatára ehhez nem járult hozzá abból az okból, mert a kertészeti a debreczeni földmívelési iskolának is tárgya s éppen ebből a szempontból 5 alapítványt tett itt a város még azokra sem akad debreczeni pályázó.

A martinkai ev. ref. leányegyház leányiskolájának építésére 5000 darab fedőcserépnek a termelés helyén díjtalanul leendő kiszolgáltatását megszavazták.

A hajdukegyesség a jan-junius hónapokban évezet 3. frtni havi dragasági pótlékának állandósítását illetve havi dragasági pótlékának állandóztatását illetve ennyi fizetés-emelést kér. A jog és pénzügyi bizottság további két hónapra a tanács pedig csak júli-uj hónapra javasolta a pótlék megszavazását, a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

Hirschl Ede nagykanizsai kaszánya építő vállalkozó megfellebbezte a városi tanácsnak azt a határozatát, mely szerint a lovassági laktanya építéset az ő legolcsóbb ajánlatának mellőzésével a többi legnagyobb részt helybeli legolcsóbb ajánlatokat tett vállalkozókból alakított csoportnak adta ki, amely átni az építkezés 2000, Hirschl szerint 10000 frtnl többbe fog kerülni. A közgyűlés a tanács határozatát jóváhagyta.

Komlóssy Arthur főjegyző szabadság idejének a polgármester által két hetel történet meghosszabbítását jóváhagyták. Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyzőnek pedig 5 heti szabadságot engedélyezett.

Ezután orvosi és bábai oklevelek kihirdetése következett, mely utóbbiaknál dr. Nagy Zsigmond kérdést intézett a főorvoshoz, hogy nem lehetne-e a színte gombamódra szaporodó babák letelepedésének gátat vetni, de az elnöklő főispán — a t. főorvos távollévén — azt felelte, hogy azok a babák akiknek oklevelét kihirdetik, nem maradnak mindnyájan Debreczenben.

Ezzel a közgyűlés tárgysorozata kimerült de az elnöklő főispán berekesztés előtt bejelentette meg, hogy dr. Könyves Tóth Mihály I-ső ker. rendőrkapitányt tisztelt belita n á c s n o k n a k k i n e v e z i, mit a közgyűlés éljenzéssel vett tudomásul.

A gyűlés fél 11 órakor ért véget

fogva be fogja adni lemondását és ha Bánffy nem bizik is abban, hogy ismét ő fog a kabinet-alakítással megbízatni, nagyon kérdéses, hogy a szabadelpártban nem akad-e ezuttal egy más Darányi, a ki palotaforradalmat rendez — Bánffy megbuktatására?

Mert bármennyire csöndes is most a Lloydklub, csak a külső szin mutatja a vi-tükör nyugalmát; alatta forr, kavarg, nyugtalankodik sok elem, mely elégedetlen azért a sok hálátlanságért, melyben Bánffy a partot részesítette.

Táviratok.

A román király Oroszországban.

Budapest, jul. 29. A Debr. ered. táv. Szt.-Pétervárról jelentik: A román király és a trónörökös látogatása alkalmából a Journal de Sz. Petersbourg a következőket írja:

Üdvözljük az uralkodót, aki több mint 30 év óta oly nagy bölcsességgel intézi a sorsát egy szomszédos népnek, amely baráti viszonyban áll velünk s a melyet a történet, vallás, és a hagyományok közö-sege fűz össze az orosz néppel. Szívünk parancsolja, hogy hódolatunkhoz, amelyet ma I. Karoly királynak bemutatunk, csatoljuk hódolatunkat Erzsébet királyné irányában is, aki a korona ragyogásával oly csodás tehetség diessugarait egyesíti. Üdvözljük a trónörökös is, a kit a császári udvarhoz családi kötelesek fűznek és aki Oroszországban tett korábbi látogatása alkalmával oly nagy rokonszenvet tudott magá irant ebreszteni. Nem kételkedünk abban, hogy a csár fejedelmi v-ndégei a szives fogadtatásban, a melyben a fővaros népe részesíti őket, újabb bizonyosságot fognak latni azoknak az érzelmeknek, a melyek az orosz nemzetet a hatják és szívesen hisszük, hogy kellemes emléket visznek magukkal látogatásukról.

Budapest, jul. 28. A Debr. ered. táv. Peterhofból jelentik: Károly román király és Ferdinand trónörökös d e. 11 órakor érkeztek ide. Fogadásukra megjelent Miklós csár az összes nagyhercegekkel és a polgari és katonai főemeltóságokkal. A csár a legszívelebben üdvözölte a királyt és a trónörökös. Nikolajevics Mihály nagyherceg megölelte a királyt. Muraviev gr. külügyminiszter igen szívelesen üdvözölte a román miniszterelnököt. A pályaudvarról Alexandraig testőr kózikok állottak sorfalat. A császár Károly királylyal, a trónörökös Alexandrovics Mihály nagy herceggel, Muraviev gróf külügyminiszter Sturza miniszterelnökkel üt egy kocsiában. A palotába érkezve a király és a trónörökös meglátogatták Alexandra Feodorovna czárnét és Mária Feodorovne özvegy czárnét. A család reggeli után a melyen a két czarnen kívül a görög királyné, András görög herceg, a szíami herceg és az összes nagyhercegek és nagyhercegnők részt vettek, a román király és a trónörökös látogatást tettek a nagyhercegeknél és nagyhercegnőknél. Este szűk-körü ebéd volt.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Reich Jenő és Társa jelentése. —

Távirati tudósítás.

Jul. 29.

Határidőüzlet.

Zárul 1 órakor.

Buza őszre	8.12
Tengeri júliusra	4.29
» augusztusra	5.25
Rozs őszre	6.50
Zab szeptemberre	5.39

Ertéktőzsde.

Zárul 1 órakor.

Osztrák hitelrészvény	360.—
Magyar »	395.75
Államvasuti	359.25

vüpart körében suttogtak arról, hogy Lukács László távozni készül sőt Hegedüs Sándor az egyik parlamenti beszédében erre egészen világos célzást is tett. Akkoriban azonban azt is beszélték, hogy Bánffy báró a kabinet érdekében rábirta pénzügyminiszterét arra, hogy aggályait egy időre fojtja magában és ne idézzen elő válságot. Lukács csak hosszabb rábeszélés után tartotta meg tárczáját azzal a határozott fentartással, hogy ha a magyar kormány az osztrák kormánnyal újabb provizóriumot nem köt és állhatatosan ragaszkodik a kiegyezés végleges megkötéséhez. Bánffy báró ezt a feltételt elfogadta. E feltételnek lett a konzekvenciája Tisza Kálmánnak emlékezetes kijelentése, a pénzügyi bizottság elnöki székéből, hogy Magyarország Ausztriával a 14. §. alapján semmiféle közösségben nem maradhat és ennek további folyamánya volt Bánffy báró kijelentése, hogy provizórium semmi szin alatt nem lesz többé. Lukács László ennek következtében csak konzekvens maradt magamagához, midőn egy későbbi alkalomkor a mikor már a magyar kormány tisztán látta azt hogy Ausztriában a kiegyezés csak a 14. §. segítségével lehetséges, elismerte a 14. §. alkotmányosságát.

Most azonban, midőn az osztrák kormány cselekvési akcióját éppen az újabb provizórium létesítése érdekében biztosította magának a Reichsrath berekesztése által, Lukács László elérkezettnek látta az időt, hogy a régebbi elhatározatát ervenyesítse és a provizórium ellen foglaljon állást. Ebből természetesen közte és Bánffy között lényeges nézeteltérések merültek fel, melyek elől Lukács László egyszerűen kitért azzal, hogy az osztrák helyzettel szemben hozandó határozatokhoz sem jelenlétével, sem szavazatával nem járult.

Következik Darányi Ignác távollétének igaz és hiteles története. Ennek eredete a magyar vámtarifa javaslat szerkesztésénél kezdődik.

A kereskedelmi miniszteriumban Enyedi Lukács határozati javaslata folytán egy olyan vámtarifa elaboratumot dolgoztak ki, melyen vörös fonalként végighúzódott a magyar ipar megermentése érdekében szükséges v e d - v á m rendszer, azonban nem abban a máimális mértékben, mely az ankét ele terjesztett javaslatban jutott kifejezésre, hanem mérsékelt alapon, azzal a világos tendenciával, hogy a kontemplált vámtételek Ausztriával szemben a nemzetközi szerződések lejártáig, 1903-ig ervenyesíttessenek.

Darányi, a földmívelési miniszter, a mikor ezt a javaslatot a minisztertanács tárgyalta, ellentéteket igyekezett kimutatni az ipar és az agrár vámvédelem követelményei között és ebből a szempontból ellenezte a tarifa tervezetet.

Darányi magatartása folytán Lukács László is javaslatba hozta a pénzügyi vámo- kat, a melyek az eredeti javaslatban egyáltalán nem voltak kontemplálva.

Ebből kifolyólag aztán Dániel báró megtagadott minden közösséget az előterjesztett javaslattal és Enyedi Lukács az ankét színe előtt hevesen megtámadta az agrár részt. Ez kihozta Darányit sodrából és már másodnap otthagya az ankétet és ment egyenesen Norderneybe, dacára annak, hogy tudta, mi készül itthon és mi történik a Lajtán túl.

Erdely Sándorról pedig már a verebek is csiripelik, hogy Bánffy báró nem éppen a leghízelgőbb véleményvel van róla és lesi a legközelebbi alkalmat, melyben megszabadulhat tőle.

Wlassics Gyulát betegsége tartotta távol a tanácskozástól, de ez a betegség oly makacs természetű, hogy esetleg hosszabb időre megakadályozhatja Wlassics hivatalban maradását.

Ezekben nyilvánul a Bánffy-kabinetnek oly sokszor hangzottatott egyöntetűsége és szilárdága. A kabinetválságot nemcsak a kenyszerítő külső okok — események és nyilatkozatok — idézték elő, hanem megvan a csirája már a kabinet tagjai közt fennálló nézeteltérésben és véleménykülönbségekben is. A kabinet tehát minden körülménynél

*** Tóth Béla temetése.** Tegnap délután három óraker helyeztek nyugalomra Tóth Béla építész, Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági tagját. Ott volt a város színeje, mindenki, a ki csak ismerte a derék, szorgalmas és törekvő férfiut, Lehetetlen arról névsort adni, hogy ki volt azon a temetésen. Csak annyit mondunk, hogy amint megindult a halottasháztól a menet: elfoglalta az Miklós utcát annak egész szélességében. A koporsó körül álltak gyászba borult özvegye gyermekei apósa s sógorai s megindulva hallgattak egész gyászoló közönség K. Tóth Kalmán remek imáját, majd megindult a gyászmenet a Miklós-Piacz- és Kossuth utcákon át a Kossuth utcai temetőbe. A négylovas gyászkocsi előtt, melyet hat gyászfátyolos városi hajdu kísért, a koszorú kocsi ment. Nyugodjék békében!

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága a kövgtkező részvetiratot intézte a megboldogult gyászba borult özvegyéhez:

Melyen tisztelt Nagyságos Asszony!

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt megdöbbenve értesült arról a lesújtó csapásról, mely Nagyságodat életének hű társától, partunkat pedig egyik kitartó, munkás tagjától fosztotta meg. Közös a veszteség, mely bennünket ért; de a miénk, barmi y erzekegy is: eltörpül ama mérhetetlen fájdalom előtt, mely Nagyságod és családja szívet a családító kidőltéve örökös gyászba borította. — Engedje meg azért, hogy midőn felejtéttelen elvtársunk elhunytá fölött melyen ezert resvétünket kifejezésre juttatjuk, arra kerjük a vigasztalás egyedüli forrását: a jó Istent, tegye elviselhetővé Nagyságod mélységes bánatát s adjon erőt özvegyi gyászában, hogy derek atyjok méltó utódai vá nevelhesse föl drága gyermekeit s találjon enyhülést Nagyságod eme magasztos kötelesség hű teljesítésében.

Nagyságos asszonynak mély tisztelői

Debreczen, 1898. jul. 28.

a debreczeni függetlenségi és 48-as párt nevében
Benedek János s. k., Kertész János s. k.,
jegyző. elnök.

*** Számonkérőszék a városnál.** Holnap d. e. gr. D e g e n f e l d József főispán elnöke alatt számonkérőszék lesz a városnál.

*** A rózsater aszfaltozása.** A Tisza partja déli homlokzatán levő kereskedések az előttük elvonuló gyalogjáró aszfaltozására a fele költséget megajánlották. A mérnöki hivatal javaslja, hogy a tanács csináltassa meg az aszfaltot, melynek összes költsége 1251 fr. 90 krra rug.

*** Dalestély.** A Debreczeni Munkás Dalegylet mielőtt az országos dalárszerepre Aradra utaznék, a jövő hó 7-én a Margit-fürdő disztermében ügyesen összeállított műsorral dalestélyt rendez utazási költségeinek fedezése céljából. A törekvő, derék tagokkal rendelkező dalegylet már több ízben megmutatta, hogy a dal művelésénél nemes becsvágy vezérli s kitartó igyekezettel iparkodik a tökéletesedés felé. Mindig megérdemli ugyan a közönség lezamelegebb érdeklődését, most azonban, mielőtt nagy útjára indulna, különösen felhívja rá a figyelmet.

A tartandó dalestélyre vonatkozólag különben a következő meghívót küldték be hozzánk:

»A debreczeni munkás dalegylet f. 1898. évi augusztus hó 7-én, vasárnap a Margit-fürdő disztermében Keller Sándor egyleti kar-nagy vezetése mellett az aradi országos dalárszerepen előadandó darabokból táncszal egybekötve zárkórú dalestélyt rendez. A dalestély műsora a következő: 1. Hymnus Erkel F. Sohajtás Gaál Ferencz. 1. Milleniumi da-

lárdai Ábrányi Kornél. Szózat Egressy B. 3. Késő vágy Dr. Horváth Ákos. 4. Szabad-ág, dicsőség Lányi Ernő. 5. Szabadsággal Góll I. Rákóczi mars Langer V. 6. Dalra magyar Erkel Sándor. 7. Rákóczi induló Huber. Keretik az előadandó darabokat esendben meghallgatni. Kezdeté este 8 es fél óraker. Belépő-jegy személyenkent 60 kr. Előre váltott tegy 50 kr. Alapító és partoló-tagok szabad-jegyüket használhatják. A szabadjegy 2 személyre érvényes. Felülfizetések tekintettel az aradi orsz. versenyen való részvehetés céljából köszönettel vétetnek s hírlapilag nyugtázták. Jegyek előre valthatók Kurian Gyula óras üzletében (főpiacz), Mayer Ferencz szabó üzletében Battyáni-utca, Nicht J. fűszerüzletében N. Mester-utca és este a pénztárnál. Az 1898. evre szóló partoló tagsági aláírás a pénztárnál elfogadtatik.

*** Új városatya.** Az Armos Bálint halálával megüresedett városi bizottsági tagságra Simonffy Imre poigármester Kiss Mihály kereskedőt mint következő virilista póttagot hívta be.

*** A sertésvész Pasteurje.** Ezt a nevet lehet adni Molnár József, aradi máv. pályafelvigyázónak, ha beválik az eszméje. Molnár a mult heten érdekes — és egy kissé mulatságos kérvényt adott be az ottani tanácshoz, melyben tudatja, hogy kitalálta a sertésvésznek — a jelenleg Aradon is uralkodó állatjárványnak — a biztos és csalhatatlan ellen-szerét. A levél írója 20 évi tapasztalatok alapján győződött meg az ellenszer jóságáról és amint ő mondja, nem a hirhajhász szempontjából mondja azokat, de a lelkiismerete parancsolja, hogy ezzel előjőjön. A szer pedig nem valami szerum, vagy más bonyolított összetételű pancs. hanem a fekete gyémánt, a drága kincs — a köszén! Ez a sertések megmentője! A levél írója köszönnel etette járványos malaczeit, azok azt jóízűn fogyasztották, szemlátomást javultak és felépültek. A köszénnel táplalkozó sertés hús szép, jóízű, hogy az emberi szervezetre mily hatással van az ilyen hús, azt nem tudja. A recipe: havonta 6 kiló köszén, 3 kiló árpa: ez biztos és csalhatatlan. Molnár tapasztalatait — a melyek kétségkívül furcsák — följajánlotta a tanácsnak s ajánkozott, hogyha kell, bővebb felvilágosítást is a! A tanács bár Molnár sertésvész gyógyító eszméjében nem igen bizott, a levelet véleményezés végett kiadta a kapitányi hivatalnak.

*** Benkő Rózi ismét szerepel.** Benkő Rózi, a ki tavaly oly hirhedtá vált a szerb király ellen való zsarolás révén, ismét szerepel, ezuttal egy tragédia hősnőjéül. Pár-sból jelentik, hogy ott egy Chat Albert nevű huszongy éves fiatal ember, egy duggazdag ékszerkereskedő fia, agyonlötöte magát. Az ifju a telet Bécsben öltötte és halál san beleszeretett Benkő Rózihoz, a ki akkor egy bécsi orfeum tagja volt. A szerelmes fiu két hét alatt tizezer forintot költött a leányra, míg végre szülei eljöttek érte és hazavitték Parisba. Chat Albert egyre-másra írta Benkő Rózinak a leveleket, a melyekre azonban nem kapott választ. Vegre Bécsbe akart utazni, de mert szülei az utolsó perczben megakadályozták tervét, agyonlötöte magát.

*** Ezüstlakadalom akadálylyal.** Kopenhágában a minap egy ismert zeneművész ezüstlakadalmát akarta ünnepelni. A férj 60 éves, a feleség, egykor ünnepelt szépség, 45 éves. A lakodalam napján a nagy számmal meghívott vendégek megjelentek, de nagy csodálattal a háziasszony hiányzott. Az ezüst-mennyegzőt ünneplő férj láthatólag izgatott volt s végül kijelentette, hogy felesége megszökött egy 23 éves festővel a fia barátjával. Szavai megerősítéséül körözötte a vendégek közt ezt a levelet: Kedves férjem! Ne haragudjál rám, hogy a mai ünnepről elmaradok. A hűség esküjét nem ismétlhetem, mert életem hátralevő részét ifjammal akarom tölteni, akit régen szeretek. Mire ezt a levelet megkapod, mi akkor már találunk külföldön egy rejtejt zugot, ahol ifju boldogságunkat élvezhetjük. Kérlek, üdvözöld a gyerekeket és ne üldözd a te boldog Kiáradat. A vendégek távcszni akartak. A jubiláns azonban ezt

mondta: Maradjanak itt uraim és hölgyeim nyugodtan, ezért a bagatellért csak nem rontjuk el az ünnepeket.

*** A lippei konfliktus.** A németországi lapok még mindig hosszú czikkeket közölnek lippei esetről. A lapok egy része humorizál a kis Lippe és a régens rovására, más része azonban nagyon komolyan veszi az esetet és köve eli az iratok közzétételét. A kérdés az, volt-e joga Lippe-Biesterfeld grófnak, a régensnek azt követelni, hogy a katonatisztek gyermekeinek is szalutáljanak. A Berliner Nu-esten Nachrichten-ben egy előkelő politikus, kijelenti, hogy volt joga, egyébként kisebb fejedelmessék gyermekeinek is tisztelgnek a katonák. A szegény régens abban a levelében, melyen a császár annyira felbőszült, arra kéri Vilmost, hogy kegyeskedjék legkegyelmesebben kegyes meghallgatásban részesíteni őt és hatalmas védelmébe és pártfogásába venni. Ennél alázatosabb levelet, kegygyel jobban megspékelt sorokat valóban nem irhatott a régens. Hogy egyébként a német közvélemény mikép velekedik a dologról, tanusagot lehet róla az, hogy a hamkurgi nagy tornaünnepen a közönség a detmoldi tornászokat (Detmold a lipcei fejedelemség fő-vasrosa) t ü n t e t ő l e g viharosan meg-éljenezte.

*** Veszett kutya marás.** Özvegy Erdélyi Gyuláné kutyája megharapta Miskolczi And-rasné. Miután az a gyánu merült fel, hogy a kutya veszett, Miskolczynét felszállítják a budapesti Hőgyes-éle intézetbe.

*** A sziaiki szultán Európában.** Kelet fejedelmei újabb időben szivesen keresik fel földrészünket, hogy az itteni viszonyokat megismerjék. Alig tért vissza hazájába Sziám királya, Csulalongkorn, mar egy másik uralkodó a sziaiki szultán időzik Európában. A héten Hollandiában volt, a hol Vilma királyné fogadta. Persze csak tolmacsokkal beszélgethettek, de a társalgás csakhamar oly élénk lett, hogy a szultán elbűvölve a királyné szeretetreméltóságától, elutazása előtt nagyon értékes és idegenszerűen szép ajándékkal lepte meg. A va óban fejedelmi ajándék egy óriás elefántagvar a mely masszív ezüsből pompásan kidolgozott sziklatömbön nyugszik. — Az egész arany alapzaton nyugszik a következő fölrassal: «Ő felégének, Vilma királyné-nek legmélyebb hódolattal Yang di Perlokau Cezár Floaril Hassim Abdul Djalil Sja pedin, Sziák Szri Indrapoera szultánjatól.» A mikor Zsófia királyné, Vilma atyjának első felesége, a sziaiki szultán atyját kihallgatásos fogadta, mindket feire kellemetlen lefolyása volt. — A királyné az összes európi nyelveket értette de a mikor hallotta, hogy a sziaiki szultán látogatást fog tenni, a keleti fejedelmet saját nyelvén akarta üdvözölni, kastélyába rendelte az amsterdami egyetemen a keleti nyelvek tanárát és leczkét vett tőle. A mikor elérkezett a nagy pillanat és az exotikus uralkodó előtte állott, folyekonyan es a kelő taglejtésekkel kísérvé elmondta az üdvözölő beszédet. De minő hatást ért el nagy faradsággal betanult szavaival. A fejedelem arca b borvörös lett a fehér turbán alatt, szeme szikrazott, nem tudván magát tovább türtöztetni, labával toppantott es k e z e l g e l gesztikulált, — hogy a királyné a beszédben megakadályozza. De a mikor semmi sem használt, könnyeden terdet hajtott és dühösen kirohant a terem-ből. Zsófia királyné meglepetve és megrémülve a tolmacsotól kért fölvilágosítást. — A tolmacs megmagyarázta, hogy a királyné oly nyelven beszélt, a melyet nem Sziakban, hanem a szomszéd országban, a szultán legekeseredettebb ellenségei beszélnek és egy sereg két-értelmű szót használt, a melynek ma a leg-rosszabb értelmet tulajdonította.

*** Székely fiuk Debreczenben.** Az erdélyi határszélről székely fiukat, hogy megmentsék őket az oláhosodástól es itt e városban hazafias, szorgalmas magyar iparosokat neveljenek belőlük. Erre vonatkozólag kértünk fel a következő sorok közlésére: Felhívás. A marosvásarhegyi ipar és kereskedelmi kamara a miniszterium támogatása mellett na gy tevékenységet fejt ki arra nézve, hogy a Romániával határos székely földi

legalább elemi iskolákat jó sikerrel végzett szegénysorsú fiukat az ország különböző vidékeire mint iparos tanoncokat helyezi el, hogy belőlük derék, jó iparosok neveltsenek, másrészt pedig, hogy a Romániába való kivándorlástól a hazában visszatartassanak. Ilyen fiuk már többen helyeztetek el Debreczenben is az iparoskör közvetítése mellett s mondhatni mindannyian jóra valóknak bizonyultak. Most augusztusban ismét helyeztetnek el ilyen fiuk. Azért felkérjük azon jó műhelylyel bíró iparos társainkat, kik ilyen székely fiukat tanoncokul felvenni óhajtanak, hogy ebbeli óhajukat az iparoskör elnökségénél legfeljebb augusztus 10-ig bejelenteni sziveskedjenek Debreczen, 1898. Serli Ede iparoskör elnök. Vetéssy Bela titkár.

*** Rudolf trónörökös az őszlőben.**
A babonás nehit meg ma is azt tartja, hogy Rudolf trónörökös él és a nép között járva barangol az országban.

A babonás emberek eme téves hitét az után felhasználják az élelmes svihakok és mint Rudolf trónörökös mutatkoznak be hol itt, hol amott.

Tegnap este az ó-szó lőben lakó Machnyik József kerülő házába betért valami mesterlegény féle és azt mondta, hogy ő az elbujdosott királyfi. A tudatlan emberek nagy örömmel fogadtak az ismeretlen és jól megvacsoráztatták.

A rongyos öltözetű csalónál egy kézitáska volt, melyben kopott frakk és klakk heverték. Gyorsan hirtelen ment az ó-szó lőben, hogy a királyfi ott tartózkodik. Nosza lett öröm és futkosás. — A szomszéd asszonyok egymásután adták a kilincset a kerülőnél.

Az ál-trónörökös azt mondta az embereknek, hogy azért nem jön be a városba, mert itten felismernek. A gyerekeknek krajcárokat osztogatott és sokáig regelt az ottlevőeknek. Arra kérte őket, hogy ne szóljanak senkinek ottlétéről, nem akarja, hogy tudomása legyen a városiaknak róla.

— Ne felejtetek, én mindent megteszek a népett — mondta és azzal éji nyugalomra tért a kerülő által átengedett nyughelyen.

A vándor legény ma reggel gyalogszerrel tovább utazott az ó-szó lőből. Az őszlők pedig nagyra vannak a látogatással és szentül megvannak győződve, hogy Rudolf trónörökös járt náluk.

*** Bem hadi lapja.** Kevesen tudják, hogy a székely földön Bem apónak hadi lapja volt. Nagy ritkaság volt abból egy-egy példány. A lapot Bíró S. volt ref. lelkész írta és szerkesztette a lefolyt csata után éjjel. A hazafiságo ról mindig híres szent ferenczrendi páterek szedték és nyomtatták ki a lapokat a csik-somlyói kolostorban. Ők ezt nem tették ingyen. Megfizetett a szegény pátereknek érte az osztrák sereg. E lapok betűből több métermázsávan még. E czélból a kolozsvári ereklye-muzeum bírni óhajtott a betűkből a »Hadi Lap« egy példányának szedését, mint ereklyét és ez iránt, valamint a »Hadi Lapok« példányaiért árt. Az átiratra a következő érdekes levél érkezett:

Az Országos Történelmi Ereklye-Muzeum Igazgatóságának Kolozsvárt.

Az Országos Tört. Ereklye-M. Igazgatóságának f. évi jul. 19-án keltezett s hozzám intézett nagybecsű felhívására, mely szerint Bíró Sándor által 1849-ben szerkesztett s a csik-somlyói kolostor betűivel nyomtatott »Hadi Lapok« egy példányát lenn nevezett Ereklye-Muzeum számára küldeném meg; nagy sajnálattal kell kijelentnem, hogy a »Hadi Lapok«-nak egyetlen példányával sem rendelkezőnk.

Nemzeti harcunk leveretése után az osztrák hadsereg az oroszok segítségével Csik-megyét is elfoglalván, kolostorunkat megszállta s a szó teljes értelmében kifosztotta, sőt még ötozer frt hadisarcz lefizetésével is megterhelte, ennél már egyéb emlékek azon időkből ránk nem maradtak s így sem a »Hadi Lapok«-ból, sem más ereklyé-

ből a hazafis Muzeum részére nem szolgálhatok.

A régi sajtó fenn áll ugyan, a betűkből is sok van, de nyomdászunk elhalt, betűszedőink nincsenek és így a kinyomatást, illetőleg a forma kiszedését sem eszközölhetem.

Ezek után mély tisztelettel maradtam az Orsz. Tört. Ereklye-M. Igazgatóságának Csik-somlyón, 1898. jul. 24-én.

Kész szolgája

P. Pál K. János
zárdafőnök.

*** Köszönetnyilvánítás.** Az iparos ifjuság önképző egyletének dalköre által folyó hó 2-án a Margit fürdő dísztermében tartott dalestélyen felülfizettek. Toth Kálmán 3 frtot. Kiss Sándor, Cziczó Lajos, Kerekes Albert 1—1 frtot. Szahu István 50 krt.; N. N. N. N. 30—30 krt.; N. N. 20 krt.; Sóvágó József 20 krt.; N. N. N. N. 10—10 krt.; Szives adományaiért e helyen is fogadják a dalkör nevében hálás köszönetemet. Debreczen, 1898. július 28-án. Kiss Sándor a dalkör elnöke.

A háboru.

Madrid, jul. 28. A minisztertanácsban a külügyminiszter közölte, hogy Mac Kinley elnök e hó 25-én jegyzéket kapott a spanyol kormánytól, a mely a békekötést felajánlotta. Ezt a jegyzéket Cambon francia nagykövet adta át Day külgügyminiszternek, a ki azt Mac Kinley kezébe juttatta. Erre Washingtonban minisztertanács volt. A válasz még ismeretlen.

A Fabra-ügynökség képviselőjének kérdésére, vajjon az átadott jegyzék tartalmaz-e föltételeket a bekekötést illetőleg, a miniszter kijelentette, hogy erről nem nyilatkozhatik. Különben csak a bekekötés felajánlásáról van szó.

New-York, jul. 28. Day külügyminiszter és helyettese, Moore államtitkár már megálapították a béketárgyalások alapvonalait, melyeket a kormány ele terjesztenek. A részleteket szigorúan titokban tartják, mindazonáltal bizonyossággal állítható, hogy a főbb pontok a következők:

1. A Kuba fölött való spanyol fennhatóság föladata, annak az elismerésével, hogy Kuba lakosságának joga van az amerikai vednökség alatt állandó kormányformat választani.

2. Puerto Rico teljes és föltétlen átadása az amerikai Egyesült-Államoknak.

3. A Filippi-szigetek kérdésének szabályozása értekezlet vagy bizottság által.

Amerika a kormányzati felelősség bizonyos csekély mértékével kapcsolatban a legnagyobb keskedelmi előnyöket fogja kívánni a maga számára. A mi a Mariana- és a Karolina-szigeteket, valamint a többi hódításokat illeti, ez a kérdés a haladéktalan megegyezésnek és a békekötésnek nem fog akadályul szolgálni. A kabinot egy tagja, a ki a »Fehérháza«-ban tartott tegnap esti tárgyaláson jelentékeny részt vett, ma kijelentette, hogy annál a kérdésnél, hogy az Egyesült-Államok esetleg minő birtokokat szerezzenek a Filippi-szigeteken, valószínűleg csupán egyetlen szigetről lesz szó.

London, jul. 28. A fegyverszünetet csak abban az esetben fogják megkötni, ha teljesen kötelező garanciákat adnak arra nézve, hogy azt a béketárgyalások fogják követni. Ezenfelül Spanyolországnak az előleges szerződésben köteleznie kell magát arra, hogy elfogadja azokat a föltételeket, a melyeket az Egyesült-Államok a béketárgyalások alapjául kötnek ki.

Azt hiszik, hogy ha Spanyolország tudomást fog nyerni a föltételekről, egyelőre visszahátas fog beállni a békés hangulatban és újra a háboru folytatása mellett lesznek, de valószínűleg csak addig, míg San Juan de Puerto Rico teljesen körül lesz zárva, a mi a katonai szakértők véleménye szerint 14 nap alatt bekövetkezik.

A kormány, úgy látszik, még csupán két föltétel tekintetében döntött: Kuba független-

sége és Puerto-Rico átengedése tekintetében, még pedig azzal a kikötéssel, hogy Spanyolország vállalja el mind a két sziget adósságait. Hadikárpótlást ellenben nem fognak követelni, hacsak Spanyolország az ellentétes folytatásával újabb nagy költségeket nem okoz az Egyesült-Államoknak, arra kényszerítvén az Uniót, hogy hajórajt küldjön Spanyolországba és nagyszabású hadműveleteket indítson az Antillákon.

Madrid, San Juan de Puerto-Rico ből érkezett hivatalos távirat szerint az amerikaiak Yanco felé nyomultak előre és több ízben megütözték a 700 főnyi önkéntes csapatot, a mely az éj sötétében szakadatlanul támadta az amerikaiakat, a kik kénytelenek voltak tegnapi állásaikba visszavonulni.

New-York, jul. 28. St. Thomasból érkezett távirat szerint a Puerto-Rico-n levő spanyol csapatokat az egyes városokat San Juanba fogják összehozni és a város erőitvegyeit megerősítik.

San-Francisco, jul. 28. Mértékadó helyen azt állítják, hogy az amerikai hadsereg megerkezésekor Honolulu, az 500 emberből álló havai-i nemzetiség tagjai az Egyesült-Államok önkénteseivé lesznek. A hadsereg főhadiszállásán hivatalosan közölték, hogy a new-yorki önkéntesek első zászlóaljja egy zászlóalj műszaki katonával szombaton Honoluluba indul.

Yokohama, jul. 28. A japán sajtó a Filippi-szigetek kérdését fejtvegetve áll: a noszában azt a óhaját fejezi ki, hogy az amerikaiak tartsák meg a Filippi-szigeteket. A japánoknak ugyan semmi ellenvetésük sem volna az ellen sem, ha a Filippi-szigetek Angliá birtokába kerülénének, a japán érdekek azonban tiltják, hogy a szigetek Németország vagy valamely más európai hatalom birtokába kerüljenek.

Masiroznak a katonák.

— A »nagymanéber«.

... Söpri, biz' isten söpri az unokát ha nem is a nótabeli pápai kórutat, de sen egy igaz, hogy a Pavillon katonái előtt egyengetik, tisztogatják az ósvényt sietve, szaporan. Már hát háj, nagy sor, nehéz sor vár a hab-beli öreg bakától kezdve az utolsó szomorú rekrutáig minden valamirevaló, épkézláb vitézre. Sok szegény baka gyereknek a gyöngy-vallát nem sok idő multán jaj de nagyon feltöri a czakumpakk! ...

Itt van a manöver ideje. Infanteriszt Johan Bedecs, a gömbölgő siva'ag állu vitéz is elzontyolodva baktat a piaczon a siránkozó édesanyja után. Mert hát a közé falukból asseutált fiuk már sorba buc-uznak a familliatól, no meg ki-ki a parjától is együtképpen.

A Johan Bedec-et egészen ki a kaszárnyáj kiséri a bubánatos édes anyja, aki nem akarja hinni, hogy még valamikor omlás pogócsát süthessen az ő egyetlen fimagzatának. Pedig hát váltig biztatja, vigasztalja a fiu.

— Sobse busuljek kend édes szülém nem jár éles golyó a manéberen.

A káplár ur is, aki keztyüs kezét löbázva vigan füttyöreszett előbb a kapu előtt, oda-lépett jó szóval az anyoka mellé:

— Ne feltse kend a fiát, hatvan kis nap mulva czibil mundérba küdöm el a fatornyos hazájába.

S hát amit egy káplár ur mond, az nem igen kell erősítetni.

Ugy volt biz' a; rácserdítette a Ferenc Jóska rezes bandája, aztán elmasiroznak a derék fiuk Radna-Lippára, szeptember végéig táján meg már újra hangos lesz a Pavillon udvara.

Addig hát szó a mi szó sok szép, szentnek selyempilláját belepi a könyharmat, sőt árván maradt szív sajjogva dobban. Hancs iszen nem tart sokáig. Ket hónap mulva már csak az ekstra »blujz«, meg a kis mokkaszapka marad meg a mázsás risztungból. Atán hangos lesz az utca merre merre jarnak a szabadságos legények. És a vergónia mögött kikiváncozik a nóta, hogy:

Örmester ur adja ki a,
Hej adja ki a
Szabadságos kis könyvem . . .

Es feszíti a büszkeség a derék fiukat majd, de nagyon. Otthon a kemence körül alig győzi hallgatni a háznép majd a sok vitézi históriát. De hiszen nem is kicsi sor az: igazánda főherceget is látnak a mi bakáink tulajdon örökösét a magyar királynak, Ferencz Ferdinánd főherceget tisztelhetik szemről-szembe.

No esik is róla szó hosszú esztendőig, otthon meg a kaszárnyában.

Addig pedig hát van módjuk bakáéknak a nagy tisztogatásban. Még egy két nap, aztan csak a maródiak, meg a szanitéz-ek viselik a debreczeni Pavillonak két hónapra gondját.

(M—ó.)

A nagyszebeni tragédia.

— Budapesti tudósítónktól. —

Wasserthal százados véres boszúja, a melyet megsértett becületén vett, még most is foglalkoztatja a közvéleményt. Nagyszében közönsége egyébről sem beszél mostanában, mint a tragikus és véres esetről. Az első hírek a tragédiáról felig elferdítve kerültek nyilvánosságra. A részletek mások, de a lényeg, hogy a százados halálos bosszút állt becületének meggyalázóján, persze ugyanaz maradt.

Ugy történt a dolog, hogy Wasserthal százados az iskolai ünnepélyen nem látván a szinten meghívott Gariboldit, rosszat sejtve s hazament 9 óra felé s látta, hogy neje nem mint neki mondta, szüleihez ment, hanem odahaza volt, mert mint rendszeren, szobájában világosság látszott. Midőn a százados neje szobájának ajtajához ért azt zárva találta, kopogtatás után néhány perc elteltével, neje kinyitotta, ingben lévén, nyakába borult, csókolgatta s kérte mivel a eselődés nincs odahaza, hozna neki szikvizet, mely kívánságát teljesítendő elment. Az udvaron haladva vissza nézett s a társalgó szobában, mely sötét volt, hirtelen csak rövid ideig tartó fényt látott, mintha valaki gyufát gyújtana, azonban nem tért vissza, hanem elvitte a két üveg szikvizet s azt a társalgó szoba ablakára téve, kardját lekötötte, asztalra dobva, egyik szekrényből más kardot vett ki és azt kihúzta, majd a szoba szögletében lévő kályhához lépett hol oldal ruhát látott s a hol még a Lawn tennis ruhában kabát es cipő nélkül Gariboldi volt.

A kaptány rárivalt:

— Ki van itt?

S készült odavágni, mire Gariboldi a kályha mellől fejét kidugta és így szólt:

— No, nem történt semmi.

Ez a megcsalt ferjet irtózatossal dühbe hozta, nekiesett vágással és szurással, míg a másik mindinkább a kályha mellé húzódott. Az egyik karddűfés a jobb felső karját érte s a felső karizmot átszurva, az oldalába hatolt, a majat is átszelte és a hasbordát szétvágta s a hátgerinczben megakadt. Ekkor káltás hallatszott, mire csend állott be.

Ennek megtörténte után a százados elhagyta lakását és apósa, Fohn Adolf szalámigyaros lakasa ablakához ment, kopogtatott s apósának mondta:

— Menj, hozd el leányodat, én ott nála valakit leszurtam.

Ezzel elment orvost keresni s a Lázárfele kávéházban meg is találta Gunhardt városi orvost, kinek azt mondta:

— Menj lakásomra, én valakit leszurtam, nézd, talán, talán segíthetsz rajta.

Ezek elvégeztével a »Römischer Kaiser« szállodában szobát vett s reggel jelentkezett. Pellischek-Wilsdorf, alezredes hadbíróval meg a térparancsnoksághoz beosztott századossal lehajtatott a katonai fogdába, a hol azután Keske őrnagy hadbíró ki is hallgatta.

A jegyzőkönyv felvételekor nőtlennék vallotta magát s a figyelmeztetésre mondta:

— Már csak voltam nő.

A kihallgatás után a fogdában hagyta,

ahol egészen megtörve, szomoruan jár és kel, míg sorsa eldől.

A tegnapi nap folyamán felkereste sógora dr. Kádbé O-zkár és ennek neje, ki szintén Wasserthal-lány s nővére. Meghökkenek midőn látták. Tíz évvel vénebb lett néhány nap alatt.

Az asszonyt édesapja nem fogadta be házába. Kénytelen volt nagynénjéhez menni, akivel másnap, csütörtökön egy Ausztriában levő magasállású hivatalnok rokonukhoz utaztak; ekkor a fiatal asszony feketébe volt öltözve és bal keze be volt kötözve.

E hó 23-án volt a katasztrófa áldozatának temetése, kivonult 2 szakasz, a 2-ik huszárezredtől lovón, 2 szakasz pedig gyalog s a va-uti indóházig adtak zene nélkül a kíséretet, honnan Laibachba szállítják a családi sírboltba. A temetésre a szülők nem jöttek el (apja nyug. utászvezredes) és kisebb fiukkal, ki hadnagy a 15. huszárezredben, képviseltették magukat.

A családot ismerő emberek a hülsen asszonyt nagyon hiúnak, korlátolt eszűnek és élvezethajhásznak mondják, a mely tulajdonságait a vagyonossági gög még fokozta, férje mind e mellett nejt a szó szoros értelmében halványozta. Attól tartanak, hogy a katasztrófa második áldozata lesz, mert buskomorság mutatkozik a századoson.

CSARNOK.

Utközben.

— Regény egy kötetben. —

Írta: TAMÁS JÓZSEF.

37.

Az ut kanyarulatánál Feherné jött és vele a pasa. Láthatólag zavarba jöttek mindketten, midőn észrevették, hogy mások is vannak a közelben. Feherné csakhamar feltalalta magát, odament a művésznőhöz:

— Turbékoltok edesem?

— Parancsolod, hogy helyünket átadjuk? . . .

— Mi . . . értetek jöttem, a társaság nélkülöz benneteket. A lawtenisre már ráuntak. Jertek az oszonnához.

— Milyen szives is vagy, gunyolódott Blanca.

Megindultak vissza a nyárilak felé.

Hosszu asztal köré telepedett le a társaság kün a szabadban.

Alkonyra hajlott az idő, és Blanca rémülten csapta össze a kezét.

— Nekem ma még játszanom kell. Hamar a kocsimat.

János szalad rendelkezésének eleget tenni és a leány sorba összecsokolódzott az asszonyokkal bucsu fejében. A férfiak közéje toltak és néztek sováron, vágyakozva.

— Nem jön velem, elviszem, mondotta Blanca — Márton rá hagyta, hogy igen.

— Ugy érezte, hogy álmos és örült, hogy alkalma nyílik a távozásra.

Ideges gyorsasággal sietette a leány Mártont a beszállásra.

Behúzódtak a koci egy-egy sarkába és nem szóltak egymáshoz. A férfi álmos volt, a leány ideges.

— Nézné végig az előadást. Hallott már énekelni?

— Nem hallottam. A mult éjjel nem aludtam, csak majd inkább lefekszem.

— Be unalmas. Csak nézzen meg. Megállott a koci a hatalmas opera előtt. Kiszállottak.

— Felkísérhet, mondotta a leány és Márton követte, ámbár nem is tudta hová.

Csak gyéren voltak világítva a folyosók, a merre mentek. A sarokba odalapult a homály.

Benyitottak az öltözőbe, a leány tapogatózva kereste a csengetyű gombját, hogy előszólítsa az öltöztetőnőjét. Aztán elfordította a villanyos körték gombját és hirtelen erős világozással telt el a tágas pazar fénynyel berendezett öltöző.

Blanka idegesen járt kelt, mert perczek teltek bele, míg az öltöztetőnő előkerült. Rányomta az ujját a fehér csontgombra és le sem vette róla, míg elő nem került egy fekete ruhás vénecske asszony, aki tiszteltudóan állott meg az ajtóba, várva a parancsot.

— No egy kettő vetkőztessen, mert elkésem.

Sietve fogott az asszony a parancs teljesítéséhez.

Márton idegesen mozgott, látva az előkészületeket és előkereste egy székről kalapját.

— Megy mielőtt küldöm, gunyolódott a leány. Nagyon jól van nevelve. Hát menjen. Viszontlátásra.

Köszönt Mártont és ment. Hogy kiért az utcára gondolkodott, hogy merre menjen. A lakása nagyon távol esett s rest volt addig elmenni.

Bágyadtságot érzett. Szinte erővel tartotta nyitva a szemeit. Sokért nem adta volna, ha odahaza van, de így majdnem bosszusan gondolt arra, hogy haza kell mennie, Széjjel nézett egy kocsi után. Csak fogatokat látott, amik az Opera előtt megállottak.

Ej, végignézi az előadást. A szinlapra se nézett, csak megváltotta a jegyét és beült a fényvel, ragvógással eltelt hatalmas aranyu színházba.

A szemei majd lecsukódtak. A gondolatai rendszertelenül kóvályogtak agyában. Megszólalt a zene és ő nem vette észre.

Alig is tudta, mi történik körülötte. Bosszantotta, hogy nem tud küzdeni az álmoság ellen.

— Folyt. köv. —

VASUTI MENETREND.

1898. május hó 1-től.

(Egységes vasuti zóna-idő szerint.)

Debrecenzől indul:		ó. p.
Budapest felé (gyorsvonat)	reg.	9 01
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12 36
Budapest—Nagyvárad felé	este	10 27
P.-Ladány—Nagyvárad felé*)	d. u.	3 37
P.-Ladányig (minden kedden)	déli	12 —
Csak P.-Ladányig vegyes vonat	este	8 15
M.-Sziget felé (gyorsvonat)	d. u.	5 22
Szatmár—M.-Sziget felé	d. u.	3 56
Szatmár—M.-Sziget felé	este	6 55
Szatmár—M.-Sziget felé	éjjel	3 —
Szatmár—M.-Sziget felé	este	8 20
Miskolcz—Kassa felé	reg.	8 25
Miskolcz—Kassa felé	este	7 05
Szerencs—S.-A.-Ujhely-Kassa felé	d. u.	4 01
H.-Böszörmény—	m. á. v.-tól	reg. 5 28
B.-Sz.-Mihály felé	vásártérről	reg. 5 51
	m. á. v.-tól	d. u. 4 06
Füzes-Abony felé (m. á. v. től)	vásártérről	d. u. 4 15
	m. á. v.-tól	d. e. 11 20
" " (vásártérről)	vásártérről	d. e. 11 29
	reg.	4 42
" " (vásártérről)	reg.	5 —
*) P.-Ladánytól gyorsvonat.		
Ohat-Köcs-Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 16
" " vásártérről	d. u.	4 27
Derecske—Nagy-Léta felé	reg.	8 35
Derecske—Nagy-Léta felé	d. u.	4 21
Debreczenbe érkezik:		
Budapest—Nagyvárad felől	d. u.	3 36
Budapest—Nagyvárad felől gy.-v.	este	6 50
Budapest—Nagyvárad felől	éjjel	2 40
Nagyvárad—P.-Ladány felől	reg.	7 40
Csak P.-Ladánytól	reg.	5 14
M.-Sziget—Szatmár felől	este	10 12
M.-Sziget—Szatmár felől	d. u.	12 16
M.-Sziget felől (gyorsvonat)	este	8 54
M.-Sziget felől	este	6 54
Csak Szatmárról	reg.	7 51
Kassa—Miskolcz felől	reg.	8 07
Kassa—S.-A.-Ujhely-Szerencs felől déli	déli	12 21
Kassa—Miskolcz felől	este	7 57
" " vásártérről	vásártérről	reg. 8 09
	m. á. v.-hoz	reg. 8 17
B.-Szt.-Mihály-H.-	vásártérről	d. u. 3 22
	m. á. v.-hoz	d. u. 3 30
Böszörmény felől	vásártérről	este 6 32
	m. á. v.-hoz	este 6 41
F.-Abony felől (vásártérről)	d. u.	5 27
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	d. u.	5 36
F.-Abony felől (vásártérről)	reg.	7 50
F.-Abony felől (m. á. v.-hoz)	reg.	8 —
Derecske—Nagy-Léta felől	reg.	7 18
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3 13
Jun. 1-től Sáránd felől	este	9 25

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és béli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.